

Zaaknummer	251774
Onderwerp	Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025
Datum raadsvergadering	12 juni 2025
Raadscommissie	Algemene commissie
Datum raadscommissie	4 juni 2025
Programma	Sociaal Domein
Portefeuillehouder	F.N. Dillerop

Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025

Inleiding

Op grond van de Wet op het primair onderwijs (Wpo), de Wet op de expertisecentra (Wec) en de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo) zijn wij als gemeente verplicht om aangepast vervoer te organiseren of (begeleiding bij) eigen vervoer financieel te vergoeden voor leerlingen die niet zelfstandig naar en van school kunnen reizen. In de huidige Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2022 en Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2022 is geregeld welke voorzieningen wij als gemeente (kunnen) bekostigen of bieden aan deze kinderen.

N.a.v. kritische vragen vanuit verschillende gemeenten over de leesbaarheid van de (model)verordening en de berekening van de eigen bijdrage en het drempelbedrag, heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in 2024 een nieuwe modelverordening Leerlingenvervoer gepubliceerd. Ook in onze gemeente merken wij dat de praktische toepassing van de (lokale) regelgeving soms ingewikkeld is en er bij ouders/verzorgers en in de uitvoering behoefte is aan meer duidelijkheid. Daarnaast zien wij kansen om als gemeente de zelfredzaamheid van leerlingen en de eigen verantwoordelijkheid van hun ouders/verzorgers t.a.v. het vervoer naar en van school meer te stimuleren.

De modelverordening kent diverse artikelen die facultatieve of nader door de gemeente in te vullen onderdelen of keuzemogelijkheden bevatten. Deze lokale keuzes hebben wij in de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 (bijlage 2) in de kleur rood zichtbaar gemaakt. In dit raadsvoorstel lichten we deze keuzes waar nodig verder toe. Bij de verordening zit ook een uitgebreide toelichting, zowel algemeen als per artikel. Om vanaf komend schooljaar 2025-2026 meer duidelijkheid te bieden en meer te sturen op zelfstandigheid, willen wij de lokale regelgeving nu actualiseren en stellen wij u met dit raadsvoorstel voor om de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 vast te stellen.

Systematiek van het leerlingenvervoer

Om de verordening goed te begrijpen is het van belang om de systematiek van het leerlingenvervoer toe te lichten. De gemeente is wettelijk verplicht om ondersteuning te bieden bij het leerlingenvervoer aan alle leerlingen die hierop een beroep doen omdat zij wegens een structurele handicap onmogelijk zelfstandig naar en van school kunnen reizen. Dit kan gaan om een vergoeding in geld voor de kosten van bijvoorbeeld openbaar vervoer of eigen vervoer, maar bijvoorbeeld ook om (de kosten voor) begeleiding bij het fietsen. Wanneer de leerling door zijn handicap geen gebruik kan maken van fiets en openbaar vervoer, zelfs niet met begeleiding, en eigen vervoer door de ouders/verzorgers ook niet

Raadsvoorstel

mogelijk is, kan het college een vorm van aangepast vervoer (laten) verzorgen. Gemeente Mook en Middelaar heeft deze laatste taak uitbesteed aan Avan. Daarnaast is op grond van de grote afstand naar school ook een vervoersvoorziening mogelijk voor leerlingen die een school voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs bezoeken, mits het gaat om de dichtstbijzijnde toegankelijke school die aansluit op de levensovertuiging van de ouders/verzorgers en/of de leerling. In alle gevallen zal de vergoeding aansluiten bij de kosten van de goedkoopst mogelijke manier van reizen.

Voorstel

Wij stellen u voor om:

1. De Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 vast te stellen; en
2. Gelijktijdig de Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2022 in te trekken.

Beoogd effect

Met dit voorstel brengen wij onze dienstverlening verder op orde en versterken we de samenredzaamheid. Door de verordening leerlingenvervoer te actualiseren, bieden we meer duidelijkheid aan kinderen en hun ouders/verzorgers over de voorzieningen waar zij wel of geen aanspraak op kunnen maken. Dit verbetert onze dienstverlening. Door deze gelegenheid aan te grijpen om tegelijkertijd meer te gaan inzetten op (waar mogelijk) vergroting van de zelfredzaamheid van leerlingen en de eigen verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers, bevorderen we de samenredzaamheid en dus de kracht van onze gemeenschap.

Argumenten

1.1 De nieuwe verordening is duidelijker geformuleerd dan de verordening uit 2022

Alhoewel we ook in de nieuwe verordening niet aan 'juridisch jargon' ontkomen, is deze makkelijker te lezen en interpreteren en daardoor duidelijker dan de verordening uit 2022. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de volgende wijzigingen:

- Artikel 9 Afwijzingsgronden: In de vorige verordening waren alleen toekenningscriteria expliciet opgenomen, afwijzingsgronden moesten hier impliciet uit worden afgeleid. Nu staat duidelijk verwoord wanneer een verzoek om leerlingenvervoer kan worden afgewezen.
- Artikel 24 Drempelbedrag en artikel 25 Draagkrachtafhankelijke bijdrage: Het drempelbedrag is een eigen bijdrage bedoeld om ouders/verzorgers verantwoordelijk te laten zijn voor een bepaald deel van de (werkelijk gemaakte) kosten van het vervoer. De draagkrachtafhankelijke bijdrage is een inkomensafhankelijke eigen bijdrage bovenop het drempelbedrag die ouders/verzorgers dienen bij te dragen aan de (werkelijk gemaakte) kosten van het vervoer indien de afstand naar de dichtstbijzijnde toegankelijke basisschool meer dan 20 kilometer is a.g.v. een keuze vanuit levensovertuiging. Het bepalen van het drempelbedrag en de draagkrachtafhankelijke bijdrage riep vragen op. Daarom hebben we deze artikelen duidelijker geformuleerd. Ook hebben we hierin niet langer inkomensgrenzen voor een specifiek schooljaar opgenomen, maar verwijzen we nu naar de Basisnormbedragen leerlingenvervoer die de VNG jaarlijks publiceert. Dit voorkomt (eventuele) verwarring over genoemde bedragen wanneer deze niet meer actueel zijn.

Overigens komt het in de praktijk in gemeente Mook en Middelaar nauwelijks voor dat ouders/verzorgers een eigen bijdrage opgelegd krijgen, omdat deze artikelen niet van toepassing zijn op gehandicapte leerlingen; gehandicapte leerlingen vormen verreweg de grootste groep binnen het leerlingenvervoer.

Dankzij o.a. deze verduidelijkingen is de nieuwe verordening eenvoudiger in het gebruik dan de vorige verordening: ouders/verzorgers weten beter waar zij aan toe zijn en voor onze uitvoerende

Raadsvoorstel

medewerkers wordt het eenvoudiger om de regels te vertalen naar de praktijk. Bovendien blijft deze langer actueel doordat we verwijzen naar de Basisnormbedragen leerlingenvervoer van de VNG i.p.v. specifieke bedragen noemen voor een bepaald schooljaar. Tot slot is een bijkomend voordeel dat het door deze verduidelijking in de verordening niet langer noodzakelijk is om nadere regels op te stellen. De Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2022, die voornamelijk bestaan uit een toelichting op de verordening, hoeven daardoor niet te worden geactualiseerd, maar zullen door het college worden ingetrokken zodra uw raad de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 heeft vastgesteld.

1.2 De nieuwe verordening stuurt meer op zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid dan de verordening uit 2022

In gemeente Mook en Middelaar maken jaarlijks 20 à 25 leerlingen gebruik van een vorm van leerlingenvervoer. In de tabel hieronder staat de verdeling per schoolsoort en vervoersvoorziening in schooljaar 2024-2025. Uit dit overzicht blijkt dat in het lopende schooljaar 87% van de kinderen in het leerlingenvervoer met aangepast vervoer naar school gaat en dat in 13% van de gevallen de ouders/verzorgers hun kind(eren) met de eigen auto naar school brengen. Geen enkele leerling krijgt een vergoeding voor (begeleiding bij) het reizen per fiets of openbaar vervoer.

		Schoolsoort				
		Basis-onderwijs	Speciaal basis-onderwijs	Speciaal onderwijs	Voortgezet speciaal onderwijs	Voortgezet onderwijs
Vervoersvoorziening	Fiets	-	-	-	-	-
	Openbaar vervoer	-	-	-	-	-
	Auto	1	-	-	1	1
	Aangepast vervoer (Avan)	-	1	14	4	1

Aangepast vervoer stimuleert leerlingen nauwelijks om stappen te zetten richting zelfstandig reizen, terwijl zelfstandig kunnen reizen een belangrijke voorwaarde is om (later) meer op eigen benen te kunnen staan. Ook ontnemt het ouders/verzorgers de eigen verantwoordelijkheid die zij in principe, net zoals andere ouders/verzorgers, hebben om ervoor te zorgen dat hun kind op school kan komen. Bovendien is aangepast vervoer voor de gemeente de duurste voorziening leerlingenvervoer. Om meerdere redenen is het dus wenselijk om er als gemeente op te sturen dat zo veel mogelijk kinderen leren om zelfstandig naar school te reizen. In de opbouw van de verordening houden we hier rekening mee: aangepast vervoer bieden we pas aan als laatste optie indien reizen per fiets of openbaar vervoer, al dan niet met begeleiding, of eigen auto echt niet mogelijk is. Ook hebben we in artikel 3 Onderzoek en artikel 18 Vervoerstraining expliciet opgenomen dat we in overleg met de ouders/verzorgers en de leerling vanaf de leeftijd van negen jaar een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan kunnen opstellen waarmee stapsgewijs, al dan niet m.b.v. een vervoerstraining, kan worden toegewerkt naar zo zelfstandig mogelijk reizen. Uiteraard staat het ontwikkelingsperspectief van de leerling daarin altijd centraal. Daarnaast behouden we ons op grond van artikel 11 Aanwijzing opstapplaats het recht voor om kinderen niet per definitie één voor één op het woonadres op te halen, maar om meerdere kinderen tegelijk te laten ophalen en brengen op een veilige, beschutte en op redelijke loopafstand van het woonadres gelegen (centrale) locatie. Hiermee normaliseren we het voor deze leerlingen en hun ouders/verzorgers dat (ook) zij, net zoals andere leerlingen en ouders/verzorgers, zich buitenshuis moeten verplaatsen t.b.v. het volgen van onderwijs.

Raadsvoorstel

Alhoewel het niet de verwachting is dat deze nieuwe verordening op korte termijn financiële besparingen zal opleveren, zou dit op lange termijn een gunstig neveneffect kunnen zijn.

2.1 Bij het vaststellen van een nieuwe verordening dient de geldende verordening te worden ingetrokken zodat deze juridisch geen werking meer heeft

Kanttekeningen

Geen.

Duurzaamheid

Alhoewel het niet de verwachting is dat deze nieuwe verordening op korte termijn zal bijdragen aan een duurzamere gemeente, zou dit op lange termijn een gunstig neveneffect kunnen zijn als we er inderdaad, zoals beoogd, in slagen om meer leerlingen met de fiets of het openbaar vervoer naar en van school te laten reizen.

Participatie

De Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de uitvoerende collega's binnen onze gemeente en in ambtelijke afstemming met gemeente Heumen en de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN), de uitvoerende organisatie die o.a. voor leerlingen woonachtig in gemeente Mook en Middelaar het aangepast vervoer verzorgt. Omdat de aanpassingen in de lokale regelgeving inhoudelijk geen wijzigingen betekenen in de rechten en plichten voor de doelgroep zelf, zijn leerlingen en hun ouders/verzorgers hier niet bij betrokken.

Juridisch

Op grond van de Wet op het primair onderwijs (Wpo), de Wet op de expertisecentra (Wec) en de Wet op het voortgezet onderwijs (Wvo) zijn wij als gemeente verplicht om aangepast vervoer te organiseren of (begeleiding bij) eigen vervoer financieel te vergoeden voor leerlingen die niet zelfstandig naar en van school kunnen reizen. Met de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 geven we lokaal invulling aan deze wettelijke taak.

Financiën

Aanpassing van de lokale regelgeving voor leerlingenvervoer heeft geen financiële consequenties. In de begroting is structurele dekking opgenomen voor het leerlingenvervoer. Vanuit het Rijk ontvangen wij via het Gemeentefonds niet-geoordeelde middelen voor de uitvoering van deze wettelijke taak. Aanpassing van de verordening, waarbij we beogen de zelfredzaamheid van leerlingen en de eigen verantwoordelijkheid van hun ouders/verzorgers meer te gaan stimuleren waardoor zij minder beroep gaan doen op aangepast vervoer, zou op lange termijn financiële besparingen kunnen opleveren. Die eventuele toekomstige financiële impact is echter nog onvoorspelbaar.

Raadsvoorstel

Communicatie

Nadat uw raad de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 heeft vastgesteld, zullen wij deze nieuwe verordening publiceren in het Gemeenteblad en hierover communiceren in Ter Sprake. Ook zullen wij de ouders/verzorgers van de leerlingen die momenteel gebruik maken van een voorziening leerlingenvervoer hierover proactief informeren. Tot slot zullen wij de uitvoerende collega's hiervan op de hoogte stellen.

Uitvoering

Nadat uw raad de Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025 heeft vastgesteld, zullen onze uitvoerende collega's de nieuwe aanvragen leerlingenvervoer vanaf schooljaar 2025-2026 gaan beoordelen en afhandelen op grond van deze nieuwe verordening. De daarbij benodigde (aanvraag)formulieren en beschikkingen zullen hierop worden aangepast.

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025
2. Bijlage bij raadsbesluit: Verordening Leerlingenvervoer gemeente Mook en Middelaar 2025

Mook, 13 mei 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
I.M. van Dijk